

GEOGRAFIA ROMÂNIEI

I. AȘEZAREA

- coordonate: 43° – 48° lat. N , 20° – 29° long. E
- pe Glob: în Emisfera Nordică, pe paralela de 45°, la mijlocul distanței dintre Ecuator și Polul Nord, în zona de climă temperată
- în Europa: la distanțe egale de Vest (Oc. Atlantic), Nord (Oc. Arctic) și Est (M-ții Ural), mai aproape de Sud (M. Mediterană) – deci în partea Central-Sudică a continentului
- vecinii:
 - la Nord – Ucraina
 - la Sud – Bulgaria
 - la N-E – Rep. Moldova (cea mai lungă graniță)
 - la S-E – Marea Neagră
 - la N-V – Ungaria
 - la S-V – Serbia și Muntenegru
- localitățile extreme:
 - la Nord – Horodiștea
 - la Sud – Zimnicea
 - la Est – Sulina
 - la Vest – Beba Veche
- datorită elementelor naturale importante (majore) de pe teritoriul țării noastre, România se prezintă ca o țară „Carpato – Danubiano – Pontică”, având o suprafață de **238.391 km²**

II. RELIEFUL

Caracteristici (trăsături) ale reliefului țării noastre:

- **Proporționalitatea:** fiecare din formele majore de relief ale țării (munți; dealuri cu podișuri; câmpii) ocupă aproximativ **1/3** din suprafața României.
- **Varietatea:** pe teritoriul țării noastre întâlnim o mare diversitate de forme de relief: munți, dealuri, podișuri, câmpii, circuri, cratere, chei, cueste, grinduri, plaje, domuri etc.
- **Concentricitatea:** se observă o așezare aproximativ în cercuri concentrice a formelor și unităților majore de relief: un cerc al Carpaților înconjurat de un cerc al Subcarpaților și podișurilor iar la exterior un cerc de câmpii joase.
- dispunerea în **Amfiteatru:** formele și unitățile de relief scad treptat de la interior spre exterior.

Etapale formării reliefului României:

- orogeneza *caledoniană* – a înălțat Pod. Casimcei, format din șisturi verzi
- orogeneza *hercinică* – a înălțat Munții Măcin, în care apar la zi granite
- orogeneza *alpină* – a ridicat întâi munții cristalini din Carpați, iar apoi a cutat sedimentele de la poalele acestor munți, rezultând munții din fliș. Mai târziu unele sedimente extracarpatică au fost și ele ușor cutate, luând naștere Subcarpații și unele sectoare marginale din Transilvania.
- în partea secundă a ultimei orogeneze, în Vestul Carpaților Orientali (iar anterior și în Sudul Apusenilor) au avut loc fenomene vulcanice și magmatice.
- concomitent, unele zone joase extracarpatică au fost acoperite de apele unor mări, în care râurile au depus sedimente; după retragerea treptată a apelor au rămas în relief podișurile Transilvaniei, Moldovei, Getic, Dobrogei de Sud, Dealurile de Vest, Câmpia Română și cea de Vest.
- în urmă cu câteva mii de ani, datorită răcirii climei și instalării unei glaciațiuni, pe munții de peste 2000 m s-au format ghețari; prin acțiunea lor a rezultat relieful glaciatic din Rodnei și Meridionali.
- unitatea cea mai recent formată, aflată și în prezent în plină evoluție, este Delta Dunării.

TIPURI DE RELIEF (cu referire la România)

TIPUL	ROCI	AGENȚI / PROCESE	FORME
VULCANIC	granit, bazalt, andezit	<i>curenți magmatici / erupție și acumulare</i>	cratere, conuri, platouri
GLACIAR	șisturi cristaline	<i>ghețari / eroziune</i>	circuri, văi, morene
FLUVIAL	nisip, pietriș, mâl	<i>râuri / eroziune, transp, acumulare (sedimentare)</i>	văi, lunci, grinduri, ostroave
LITORAL	nisip, loess	<i>valuri, curenți marini / eroziune, acumulare</i>	faleze, plaje, cordoane
PLUVIAL	argilă, marne	<i>ploaia / eroziune</i>	ravene, torenți
STRUCTURAL	argilă, marne	<i>râuri / eroziune tectonism / cutare</i>	cueste domuri (cu gaz), cute diapire (cu sare)
PETROGRAFIC	calcar conglomerate argilă loess	<i>râuri, ploaie / dizolvare vânt, ploaie / eroziune ploaia / umectare gravitația / tasare</i>	peșteri, chei, avene "babe", "sfincși", ruiniform alunecări de teren crovuri